

Helsingin yliopisto - Helsingfors universitet - University of Helsinki ID 2006-436

Tiedekunta-Fakultet-Faculty Valtiotieteellinen tiedekunta		Laitos-Institution-Department Kansantaloustieteen laitos	
Tekijä-Författare-Author Poutiainen, Tanja			
Työn nimi-Arbetets titel-Title Lääkkeiden myynnin kehitys lääkevaihdon aikana			
Oppiaine-Läroämne-Subject Kansantaloustiede			
Työn laji-Arbetets art-Level Pro gradu		Aika-Datum-Month and year 2006-09-11	Sivumäärä-Sidantal-Number of pages 88 s., 10 liites.
<p>Tiivistelmä-Referat-Abstract</p> <p>Pitkään jatkuneiden lääkekustannusten kasvun hillitsemiseksi ja lääkkeiden välisen hintakilpailun lisäämiseksi otettiin Suomessa esimerkiksi Ruotsista ja Tanskasta saatujen myönteisten kokemusten kannustamana vuoden 2003 huhtikuussa käyttöön ns. pakollinen lääkevaihto eli geneerinen substituoitio. Lääkevaihdon ensimmäisien kuukausien aikana useiden lääkkeiden hinnat lähtivät laskuun erityisesti lääkeryhmissä, joissa substituoitiorhman kilpailijoiden lukumäärä oli suuri.</p> <p>Suomessa on tehty viime vuosina useita tutkimuksia, jotka käsittelevät pääsääntöisesti hyvin yleisellä tasolla esimerkiksi lääkemarkkinoita sekä lääkkeiden hintakehitystä ja -kilpailua geneerisen substituution käyttöön oton jälkeen. Vaikka lääkkeiden kysyntää on tutkittu esimerkiksi Yhdysvalloissa taloustieteellisestä näkökulmasta paljon, ei Suomessa lääkkeiden myyntiä ja sen kehitystä käsitteleviä ekonometrisia tutkimuksia ole viime aikoina juuri julkaistu Mankisen (2006) keskustelupaperia lukuun ottamatta.</p> <p>Tutkimuksessa käytiin lyhyesti läpi lääkemarkkinoihin liittyvää peruskäsitteistöä sekä tarkasteltiin, kuinka vaihtokelpoisten lääkkeiden hinnat ja myydyt määrät ovat kehittyneet lääkevaihdon käyttöönoton jälkeen. Regressioanalyysin peruseriaatteiden ja mallintamisen lähtökohtien esittelyn jälkeen tutkittiin staattisten ja dynaamisten regressiomallien avulla, kuinka vaihtokelpoisten lääkkeiden myynti on kehittynyt useiden ehdollistavien muuttujien suhteen, ja onko myynti reagoinut useiden lääkkeiden hinnoissa tapahtuneisiin muutoksiin. Lisäksi analysoitiin, mikä rooli ominaisuuksiltaan samankaltaisten lääkkeiden välisellä kilpailulla oli lääkkeiden myynnin kehityksessä. Tarkasteluajanjakso oli vuoden 2003 maaliskuusta vuoden 2004 huhtikuuhun.</p> <p>Analyysin pohjalta saatiin useita tuloksia. Ensinnäkin markkinoilla lääkevaihdon ensimmäisen vuoden aikana olleiden lääkkeiden vähittäismyynti oli joustamatonta lääkkeiden omissa hinnoissa tapahtuneiden muutosten suhteen. Vaihtokelpoisten lääkkeiden yli ajan estimoitu hintajousto oli 0.13 eli hintojen 1 % kasvu vähensi lääkevaihdon ensimmäisen vuoden aikana myyntiä 0.13 % riippumatta siitä, oliko lääke hintaputkessa huhtikuussa 2004 vai ei. Lisäksi muiden lääkkeiden maaliskuun 2003 tasoon suhteutettujen hintojen 1 % nousu kasvatti putken ulkopuolella olleiden lääkkeiden myyntiä 0.23 % ja putkessa olleiden myyntiä 0.36 %. Kolmanneksi lääkeryhmässä, jossa ominaisuuksiltaan samanlaisia kilpailevia tuotteita oli yli 6, lääkkeiden vähittäismyynti oli tyypillisesti joustavampaa hintojen suhteen ja hintajoustoissa on tapahtunut ajassa suurempia muutoksia kuin lääkeryhmissä, joissa kilpailijoiden lukumäärä oli alle 4 tai 4-6. Lääkevaihdoissa saattoi olla kyse "uutuuden viehätyksestä", joka ajoi lääkeyritykset laskemaan voimakkaasti hintojaan lääkevaihdon ensimmäisien kuukausien aikana. Hintakehityksen stabiloiduttua vaihtokelpoisten lääkkeiden kysyntä muuttui joustamattommaksi omien ja kilpailijoiden hintojen suhteen ja erot huhtikuussa 2004 hintaputkessa ja sen ulkopuolella olleiden lääkkeiden myyntimäärien välillä kaventuivat.</p>			
Avainsanat-Nyckelord-Keywords lääkepolitiikka lääkkeet - markkinat - kilpailu rinnakkaisvalmisteet			
Säilytyspaikka-Förvaringsställe-Where deposited			
Muita tietoja-Övriga uppgifter-Additional information			